

MATERIALE OG UDSTYR

Adgang til internettet

Trin for trin vejledning

Læreren forklarer de forskellige regeringsniveauer: lokalt, nationalt og internationalt.

Eleverne gennemlæser materialet i tekstboksene og undersøger, hvilke politiske redskaber (strategier, konventioner osv.) Danmark har underskrevet og indført.

Eleverne opdeles i grupper og analyserer disse "brede" politiske redskaber og finder via internetskilderne yderligere information om følgende:

- Hvad er de generelle mål for konventionen/strategien. Omhandler konventionen overvågning eller håndhævelse – eller begge dele?
- Hvilke lande er en del af konventionen?
- Hvilke økosystemer er konventionens mål: Kystnære, marine eller havbunden?
- Hvad er målene og hvornår skal de være nået?
- Hvilke mekanismer findes på det regionale niveau for at overvåge/holde øje med implementeringen?

Eleverne fokuserer på den relevante lovgivning i deres eget land, rammerne herfor og hvilke handleplaner, der er forenelige med denne lovgivning. De tager herefter stilling til følgende spørgsmål:

- Er der udarbejdet en handleplan?
- Hvilken myndighed er ansvarlig for implementeringen?
- Hvilke større aktiviteter eller tiltag peger handleplanen på?
- Er der dokumenterede resultater?

Eleverne kan rejse emnet overfor deres lokale eller nationale myndigheder ved at skrive et brev eller lave et interview med fx en borgmester, et medlem af folketinget eller lignende. I interviewet kan der tages udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Er du klar over hvilke politiske redskaber og tiltag, der eksisterer i forbindelse med marint affald?
- Ville du være i stand til at indføre dem?
- Hvis ja, hvornår og hvordan?/Hvis nej, hvorfor ikke?
- Hvilke faktorer skal man tage i betragtning, hvis man ønsker bedre håndhævelse?
- Hvem burde være bedre klædt på/informeret?

Ekstra opgave:

Eleverne udfører en lille undersøgelse for at finde ud af, om specifikke målgrupper er klar over hvilke konventioner deres land har underskrevet. Målgruppen kunne fx inkludere handlende i kystnære områder, fiskere, havnepersonale, personale på handelsskibe og krydstogtskibe. Hvis eleverne finder ud af, at de adspurgte er dårligt informeret, udtænker de en plan for, hvordan man kan gøre mere opmærksom på emnet.

POLITIK OG BEKÆMPELSE AF MARINT AFFALD

I denne aktivitet bliver eleverne introduceret til internationale indsats, som fokuserer på bekæmpelse af marint affald og forurening generelt. De undersøger de politiske redskaber, som bruges i beskyttelsen af Europas regionale have og finder basisinformation som fx hvilke mål, forskellige konventioner og strategier der gælder, hvilke lande der er involveret og hvad der sigtes mod og hvilke milepæle og aktiviteter, der er igangsat. Aktiviteten kræver gode engelskkundskaber i forhold til de tekster, der skal researches på, og dermed kan den også bruges som udfordringsopgave.

FAGOMRÅDER

Samfundsfag, biologi, geografi og fysik og kemi (engelsk)

ALDERSGRUPPE

Overbygning +

VARIGHED

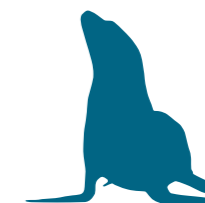
90 minutter

EKSEMPLER PÅ FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

	Færdighedsmål	Vidensmål
Samfundsfag	<p>Eleven kan redegøre for politiske beslutningsprocesser i Danmark og forholdet mellem stat, region og kommune</p> <p>Eleven kan finde relevante kilder</p> <p>Eleven kan diskutere demo-kratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet</p> <p>Eleven kan formidle resultater af en gennemført undersøgelse</p>	<p>Eleven har viden om det politiske system og beslutnings-processer i Danmark</p> <p>Eleven har viden om informationsøgning, herunder med digitale medier</p> <p>Eleven har viden om demokratiopfattelser</p> <p>Eleven har viden om brug af kulturteknikker og digitale medier til formidling</p>
Biologi, geografi og fysik og kemi 7.-9. klasse	Eleven kan forklare sammen-hænge mellem naturfag og samfundsmæssige problemstillinger og udviklingsmuligheder	Eleven har viden om interessemudsætninger knyttet til bæredygtig udvikling

SEKTION D

MULIGE LØSNINGER

Baggrundsviden til læreren

Løve kan fungere som kritiske redskaber i håndtering af marint affald. Da problemet er af global karakter, er internationale regler/regulativer meget vigtige. Marint affald og de kilder der skaber det (både på havet og på landjorden), håndteres indenfor mange forskellige lovmæssige rammer. Disse rammer er komplekse og mange gange overlapper de hinanden på globale, regionale, internationale og lokale niveauer. På trods af de mange politiske redskaber der eksisterer indenfor området, er det en udfordring at håndhæve reglerne og lovene.

På EU niveau

EU Marine Strategy Framework Directive (MSFD)
Dette direktiv blev vedtaget i 2008 og er et vigtigt lovmæssigt redskab, som fungerer som platform for europæiske handlemuligheder, når det handler om at håndtere marint affald. Dets sigte er en mere effektiv beskyttelse af det marine miljø på tværs af europæiske landegrænser og at opnå en god miljømæssig status for de marine miljøer i Europa i 2020. Medlemslandene opfordres til at udvikle deres egen strategi for marin politik/lovgivning med baggrund i 11 "overskrifter" hvoraf en omhandler marint affald. Strategien skal indeholde a) en detaljeret vurdering af miljøtilstanden, b) en definition på "god miljømæssig status" og c) klare miljømæssige mål og overvågningsprogrammer.

I 2012 vurderede medlemslandene miljøet i deres respektive marine regioner, identificerede hvor der var mest pres på miljøet og udarbejdede mål og overvågningsplaner. Når vi når 2015, skal de udvikle en plan for, hvordan de opnår en "god miljømæssig standard". For at nå målet i 2020 kræves der en løbende koordineret tilgang til opgaven, og at man involverer omkringliggende lande i sine planer. Marint affald er et emne, som i stigende grad skaber bekymring i MSFD. Det har resulteret i, at man i 2010 nedsatte en teknisk arbejdsgruppe, som skal understøtte medlemslandene i håndteringen af problemet. Helt specifikt udarbejdede gruppen en status på marint affald i de forskellige lande, som tog højde for kilder, trends og påvirkning. Man kortlagde også behovet for research og huller i indsamlede data og man fulgte op med at udarbejde retningslinjer for, hvordan medlemslandene kunne håndtere en ensartet overvågning af marint affald.

Som supplement til MSFD er der flere relevante politiske redskaber indenfor EU, som kan bruges i forbindelse med marint affald – fx affaldsdirektiver, emballageregler, lossepladser, havnefaciliteter, vand, badevand osv.

Regionale Europæiske have

Barcelona-konventionen (Middelhavet)
"The Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean", kendt som Barcelona-konventionen, er vedtaget i 22 lande omkring Middelhavet. Hovedformålet er beskyttelse af Middelhavets marine miljø og kystmiljøet samtidig med, at man fremmer regionale og nationale planer for en bæredygtig udvikling.

Konventionen blev vedtaget i 1976 og revideret til sin nuværende form i 1995. Den oprindelige intention er tilpasset over tid, så den nu også inkluderer planlægning og integreret håndtering i selve kystregionen.

Barcelona-konventionen gav anledning til 7 protokoller, som omhandler specifikke miljøbeskyttelsesemner i Middelhavet.

"The Protocol on Land Based Sources and Activities" lægger vægt på vigtigheden af at håndtere problemet med marint affald, mens andre protokoller mere direkte omhandler selve affaldshåndteringen.

I 2012 oprettede man "Strategic Framework for Marine Litter Management" og kort tid efter – sidst i 2013 – blev en bindende "Regional Action Plan on Marine Litter" også underskrevet af medlemslandene.

Bukarest-konventionen (Sortehavet)

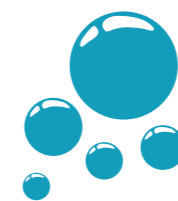
"The Convention on the Protection of the Black Sea against pollution", kendt som Bukarest-konventionen blev underskrevet i 1992 og indført i 1994 med "6 Contracting Parties to the Convention". Bukarest-konventionen sigter mod at bekæmpe forurening fra landbaserede kilder og maritim transport, at opnå en bæredygtig håndtering af marine ressourcer og understøtte en bæredygtig udvikling.

Rammerne for aftalen udgøres af 3 protokoller, som omhandler forurening fra landbaserede kilder, dumping af affald og ulykker med olieudslip osv.

Emnet nyder ikke bred opbakning i Sortehavsregionen, og der er ikke nogle specifikke love, som omhandler marint affald. Den nye, men endnu ikke indførte "Protocol on the Protection of the Marine Environment of the Black Sea from Land-Based Sources and Activities" har stor betydning, da den oplister marint affald som farligt materiale.

Helsinki-konventionen (Det Baltiske Hav)

I 1974 underskrev alle lande med kyststrækninger i den baltiske region en konvention, som omhandlede alle former for forurening af Det Baltiske Hav. "The Helsinki Convention for the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area" trådte i kraft i 1980. I lyset af de politiske forandringer

© Thomas Vlachogianni / MIO-ECSDE

som prægede Europa i disse år, underskrev man en opdateret version af konventionen i 1992. Alle baltiske lande og den europæiske union skrev under og den blev indført i 2000.

Konventionen sigter mod at reducere forureningen af floder, flodmundinger og at reducere udledninger i havet, dumping af affald og luftbårne forureningskilder i Det Baltiske Hav. De involverede parter er blevet enige om flere anbefalinger i forhold til, hvordan man kan beskytte det marine miljø imod marint affald – både direkte og indirekte.

Indtil for nylig anså man ikke marint affald for at være et stort problem i de baltiske lande – primært fordi man ikke havde undersøgelser og valide data til at sætte fokus på emnet, men problemet har i de seneste år fået mere og mere opmærksomhed.

OSPAR-konventionen (Det nordøstlige Atlanterhav)

"The Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic", eller OSPAR-konventionen blev vedtaget i 1992 og blev indført i 1998. Den indbefatter (opdaterede) dele af Oslo-konventionen fra 1972, som omhandler affald i havet og Paris-konventionen fra 1974, som omhandler landbaserede kilder til marin forurening.

OSPAR-konventionens hovedmål er at bekæmpe forurening fra landbaserede kilder, dumping, forbrænding og off-shore kilder såvel som at fremme kvaliteten af det marine miljø.

OSPAR og OSPAR's forgængere repræsenterer en lang række af forsøg på at håndtere problemet med marint affald. Marint affald udgør en hjørnesten i konventionens indhold, og understøtter planer, som omhandler direkte reduktion af affaldet gennem initiativet "Fishing for Litter".

På det globale niveau

Mange internationale konventioner forholder sig til marint affald – enten direkte eller indirekte. "The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL)", i særdeleshed tillæg V, omhandler specifikt, hvordan man kan forhindre forurening med affald med vægt på især fiskerifartøjer, lystbåde og handelsskibe.

"The London Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter" omhandler, hvordan man forhindrer dumping af affald i havene. Andre relaterede konventioner er "The Basel Convention on the Trans-boundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal" og "The United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS)", som alle omhandler håndtering af marine ressourcer.

